

CONSILIUM AD EXSEQUENDAM CONSTITUTIONEM
DE SACRA LITURGIA

NOTITIAE

13

GIUGNO 1966

CITTA DEL VATICANO - PALAZZO SANTA MARTA

tem geographicam sacrae Synodi manifestandam, *Acclamationes* cantaverunt, universo Episcoporum et fidelium coetu respondente.

2. *Dimissio*. Duobus elementis constat: Benedictione Summi Pontificis et formula dimissionis.

a) *Benedictio Summi Pontificis*. Non praevidetur ab *Ordine Concilii*, sed nostris diebus mos est ut quaevis adunatio vel actio sacra quae praesente Summo Pontifice celebratur, semper concludatur ipsius Pontificis Benedictione. Praeterea, Benedictio conclusiva actus paenitentialis data est solis Patribus; haec autem omnibus, corpore vel spiritu praesentibus, impertitur.

b) *Formula dimissionis*: « In nomine Domini ... ». Venit e *Pontificali Romano-Germanico*, et ab *Ordinarium Sanctae Romanae Ecclesiae*,¹⁴ quae illam Summo Pontifici dicendam committunt, dum e contra a diacono proferenda esset iuxta *Ordinem* hispanicum, cui rubrica finalis se refert.¹⁵

¹⁴ VOGEL, n. 27. P.L. 78, 1238.

¹⁵ MUNIER, n. 27.

Solutio quae proponitur nullam induit vestem officialem. Solummodo habet valorem orientativum: solutiones enim ex officio publici iuris fient, si casus fert, a competenti Auctoritate in « Acta Apostolicae Sedis ».

I. DE LITURGIA VERBI

91. SI PRIMA PARS MISSAE AD ALTARE PERAGITUR, POTESTNE CELEBRANS SEMPER IN MEDIO ALTARIS MANERE SICUT PROVISUM EST PRO FINE MISSAE?

Convenit ut paulatim ecclesiae provideantur apta sede praesidentiali ut sacerdos « revera universae communitati praeesse videatur » (*Instructio*, n. 92), et loco pro decora proclamatione verbi Dei ditentur, ita ut Missae « singularum partium propria ratio necnon mutua connexio clarius pateant » (*Const.*, art. 50). Hae sunt enim exigentiae hodiernae et futurae instaurationis, quibus etiam edificia sacra aptari debent.

Ubi tamen ratio peculiaris *interim* suadeat ut sacerdos ad altare maneat, ipse se gerere debet modo in *Ritu servando*, nn. 25 et 34 descripto. Hodiernae rubricae totam primam partem Missae in medio altaris peragere non permittunt. Si autem etiam lectiones ex altari proferuntur (n. 47), possunt ab uno eodemque latu altaris versus populum proclamari. Ita *aliquomodo* distinctio habetur inter duas partes Missae.

92. UTRUM LICEAT UNI TANTUM LECTORI OMNES PARTES PROPRII LEGERE.

Dispositio ritus liturgiae verbi a *Ritu servando* et ab *Ordine Missae* ordinata, eo etiam tendit ut « in celebrationibus liturgicis quisque, sive minister, sive fidelis, munere suo fungens, solum et totum id agat, quod ad ipsum ex rei natura et normis liturgicis pertinet » (*Const.*, art. 28). Cavendum proinde ne fere totum quod olim celebrans faciebat, nunc lector ipse agat et ad ipsum praecipue attentio dirigatur, qui saepe partes Proprii, lectiones, cantus inter ipsas occurrentes legit, et aliquando commentatoris et cantoris munus etiam explet. Gradatim providendum est ut celebrationes iuxta spiritum Constitutionis disponantur, ita ut unaquaeque earum pars proprium habeat idoneum mini-

strum: lectorem, psalmistam vel cantorem, commentatorem. Partes vero Proprii sunt cantus processionales quibus tota communitas aliquam actionem comitatur, et *de se* pertinent populo vel *scholae*. Praestat ergo ut habeatur saltem aliqua pars communitatis, aliqualis *chorus* plurium personarum, qui illas legat vel cantet. Ubi hoc adhuc possibile non sit, saltem provideatur ut qui illas legit, a lectore, seu ministrante, pro lectionibus et a commentatore distinguatur.

93. UTRUM DIACONUS VEL ALIUS SACERDOS QUI EVANGELIUM LEGIT, TANTUM SUPERPELLICEUM ET STOLAM AUT HABITUM CHORALEM, SI EST RELIGIOSUS, INDUERE POSSIT.

Praescriptio *Ritus servandi*, n. 44, non intendit ut quocumque modo alius sacerdos vel diaconus habeatur, qui tantum ad legendum vel cantandum Evangelium accedat statimque recedat. Mens praedicti documenti est ut diaconus vel, eo deficiente, alius sacerdos, ministerium suum celebranti praestet toto tempore actionis sacrae, quique proinde vestes liturgicas proprii ordinis induere tenetur, scilicet albam et stolam diaconalem, diaconus; albam et stolam, more sacerdotali, sacerdos.

94. QUANDO MISSA PRO ALIQUO DEFUNCTO CELEBRATUR, POTESTNE FIERI SERMO POST EVANGELIUM?

Affirmative, dummodo omnis species elogii funebris vitetur et homilia « ex textu sacro » hauriatur (*Const.*, art. 52), praesentet « indolem paschalem mortis christianae » (*Const.*, art. 81), et adstantium fidem et spem in paschale Christi mysterium dirigat.

II. CELEBRATIONES LITURGICAE PRO SURDIS

95. UTRUM LINGUA SIC DICTA « PER GESTUS » (*sign-language*) ADHIBERI POSSIT IN CELEBRATIONE LITURGICAE PRO SURDIS?

Affirmative. Nam est unica ratio qua surdi vere actuose participare possunt sacram liturgiam. De facto petentibus quibusdam Coetibus Episcoporum, Beatissimus Pater recenter (14 dec. 1965) benigne concessit ut lingua sic dicta « per gestus » in celebratione liturgiae pro surdis adhiberi valeat, quandocumque ratio pastoralis id suadeat, in

omnibus partibus quae lingua vernacula dicuntur. Celebratio ita ordinari potest:

1. Lectiones per signa congregationi significantur.

2. Quoad participationem in aliis partibus quae ad populum spectant:

a) quae a solo celebrante proferuntur, ipse eodem tempore verba profert et simul illa gestibus significat; populus autem gestibus respondet;

b) in partibus vero quae una simul a celebrante et a populo sunt dicendae, v.g. *Gloria, Credo, Sanctus-Benedictus, Agnus Dei*, etc., fideles per gestus signa celebrantis sequuntur.

III. DE PARVIS MISSALIBUS

96. UTRUM PARVA MISSALIA PRO FIDELIBUS ADHUC SINT UTILIA?

Quidam asserunt post introductionem linguae vernaculae in liturgiam parva missalia amplius utilia non esse, quinimmo activae participationi obstare. Re quidem vera parva missalia ante promulgatam Constitutionem de sacra liturgia eo tendebant « ut fideles ritus lingua latina celebratos intellexerent; erant videlicet subsidia populi, veteris huius linguae ignari ».¹ Finis tamen praecipuus erat amor et gustus sacrae liturgiae eiusque progressiva ac profundior intelligentia in fideles inducenda. Quod etiam nunc valet. Parva missalia, quae iuxta exigentias hodiernae restorationis liturgicae sint exarata, quaeque non tantum Ordinarium Missae sed versionem omnium textuum liturgicorum a competenti auctoritate approbatam continent, adhuc sunt necessaria ad totalitatem mysterii salutis, in anno liturgico celebrati, perfectius percipiendam, ad meditationem et pietatem ex inexhaustis divitiis textuum liturgicorum alendam, ad actuosam participationem faciliorem reddendam. Haec autem non tantum postulat ut verbum Dei in communitate adunata proclametur et ab ipsa attente audiatur, sed etiam ut plebs sancta verbo Dei accepto respondeat, et sacra celebret partes Ordinarii et Proprii, hymnos et psalmos simul canendo vel recitando. Quod peragere valet auxilio alicuius parvi missalis aut libri precum, qui eo

¹ Allocutio Summi Pontificis Pauli VI ad participantes « Conventum de popularibus interpretationibus textuum liturgicorum »; *Notitiae*, 1 (1955) 379.